

«Затверджую»

Ректор Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького,
професор А. М. Солоненко

_____ 2021 р.

ВИТЯГ

з протоколу фахового семінару кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
від 29 вересня 2021 р.

ПРИСУТНІ:

Воровка М. І., д. пед. н., доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності, голова фахового семінару; Єрмак Ю. І., к. пед. н., доцент, завідувач кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Бунчук О. В., к. пед. н., старший викладач кафедри педагогіки і педагогічної майстерності, секретар фахового семінару; Окса М. М., к. пед. н., професор кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Коробченко А. А., д. іст. н., професор кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Дудко Я. В. к. пед. н., доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Попелешко Ю. І., к. пед. н., доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Кожевникова А. В., к. пед. н, старший викладач кафедри педагогіки і педагогічної майстерності; Георгадзе Т. О., здобувач; Дем'яненко А. М., здобувач; Куліда О. О., здобувач.

Запрошені:

Солоненко А. М., д. біол. н., професор кафедри ботаніки і садово-паркового господарства, ректор Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Москальова Л. Ю., д. пед. н., професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, проректор з наукової роботи Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Максимов О. С., д. пед. н., професор, завідувач кафедри неорганічної хімії та хімічної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Троїцька Т. С., д. філос. н., професор Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Федорова О. В., к. пед. н., професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, директор ННІСПМО Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Шевченко Ю. М., д. пед. н., доцент кафедри початкової освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Глебова Н. І., д. соц. н., професор кафедри соціології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Чорна В. В., к. пед. н., доцент кафедри початкової освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Канарова О. В., к. пед. н., доцент.,

кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; Кондратенко Ю. Г., здобувач; Буряк І. І., здобувач.

Всього присутні 23 особи, з них 9 докторів наук, 9 кандидатів наук.

Голова засідання: д. пед. н., доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності Воровка М. І.

Секретар: Бунчук О. В., к. пед. н., старший викладач кафедри педагогіки і педагогічної майстерності.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

обговорення основних наукових результатів дисертаційної роботи Георгадзе Тетяни Олександрівни «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, для її апробації та оцінки новизни, теоретичного і практичного значення.

СЛУХАЛИ:

Головуючий на засіданні, доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і педагогічної майстерності М. І. Воровка проінформувала, що для обговорення на засіданні кафедри надана дисертація Георгадзе Тетяни Олександрівни на тему: «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, затвердженої вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, «Соціокультурний розвиток особистості засобами дидактичного дизайну» (№0121U108570) і кафедри педагогіки і педагогічної майстерності, затвердженої вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, «Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій» (державний реєстраційний номер № 0120U101660). Дослідження виконано в рамках наукової роботи молодих вчених, що виконувалася за рахунок коштів державного бюджету: «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» № держреєстрації: 0119U002003.

Тему дисертаційної роботи затверджено рішенням вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 7 від 28.11.2017 р.), узгоджено рішенням бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (протокол № 2 від 27.03.2018 р.) та уточнено рішенням вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 9 від 23.12.2020 р.) у такому формулюванні: «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи».

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, директор ННІСПМО Федорова Олена Василівна.

Рецензенти: доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, Москальова Людмила Юріївна; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Чорна Вікторія Володимирівна.

Георгадзе Т. О. у своїй доповіді обґрунтувала вибір теми, її актуальність, ступінь дослідженості, визначила об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, виклала основні результати та положення, що виносяться на захист, охарактеризувала їх наукову новизну, теоретичну та практичну значущість, апробацію і повноту висвітлення у публікаціях. Зокрема, було надано уточнення сутності поняття «формування сімейних цінностей в учнів основної школи», схарактеризовано критерії й показники, рівні сформованості сімейних цінностей в учнів основної школи. Здобувачем було надано інформацію щодо основних компонентів структури процесу формування сімейних цінностей в учнів основної школи. Обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи: забезпечення особистісно-зорієнтованої взаємодії і створення ситуацій колективного співробітництва між батьками і представниками закладів загальної середньої освіти (класний керівник, соціальний педагог, психолог); оптимізація процесу спілкування в учнів основної школи на теми, що пов'язані із духовними і матеріальними сімейними цінностями, застосування різноманітних інформаційних форм і методів, запровадження програм, заходів, які спрямовані на формування сімейних цінностей.

По завершенні доповіді Георгадзе Т. О. було дано відповідь на ряд запитань:

Кандидат педагогічних наук, доцент Єрмак Ю. І.: Розкрийте коротко зміст поняття "формування сімейних цінностей"?

Георгадзе Т.О.: Дякую за запитання. Формування сімейних цінностей – це процес. Основною метою процесу є досягнення високого рівня сформованості в учня сімейних цінностей. В якості основних сімейних цінностей були прийняті духовні і матеріальні сімейні цінності. Формування кожної з них визначає завдання виховного процесу. У дослідженні наголошено на традиційних сімейних духовно-моральних цінностях (цінність материнства і батьківства, цінність дитинства в родині, цінність родинних зв'язків, цінність звичаїв і традицій, цінність домашньої праці, цінність мирного і спокійного життя в будинку) та матеріальних сімейних цінностей (цінність фінансової забезпеченості, цінність сімейного житла, цінність престижної професії, цінність високооплачуваної роботи, цінність наявності матеріального достатку).

Кандидат педагогічних наук, старший викладач Кожевникова А. В.: На вашу думку на яких принципах має здійснюватися процес формування сімейних цінностей?

Георгадзе Т.О.: Дякую за запитання. У методологічній основі ми враховуємо принципи, які виходять з аксіологічного, системного, діяльнісного підходів. Так, ми вважаємо, що процес формування сімейних цінностей має здійснюватися на основі принципів:

– принцип позитивної установки до формування духовних і матеріальних сімейних цінностей у учнів основної школи;

– принцип врахування історій сім'ї, її спрямованості у діяльності, існуючих взаємовідносин між членами сім'ї, в якій виховується учень основної школи;

– принцип послідовності і системності процесу формування сімейних цінностей в учнів основної школи;

– принцип індивідуальної підтримки підлітка, особливо в тому разі, якщо його сім'я переживає кризу.

Доктор педагогічних наук, професор Максимов С. О.: Чому для дослідження сімейних цінностей ви обрали середню школу 5-9 класи, а не старшу 10-11 класи?

Георгадзе Т.О.: Дякую за запитання. Згідно із завданнями, нами було проаналізовано наукові дослідження, що присвячені питанню формування сімейних цінностей особистості. Для формування сімейних цінностей, зокрема, для учнів 10-11 класів уже розроблено програми та методичні рекомендації такими провідними науковцями, як О. Барліт, О. Мельник, І. Назаренко, В. Пріт, А. Буковинський, О. Олійник, І. Сіданіч та ін.. Ми враховуємо межі основної школи, де учні здобувають базову середню освіту 5-9 класи, і у даній темі зорієнтовані на пріоритетності організації виховного процесу у інституційній площині. Аналіз наукових праць засвідчує, що питання пошуку ефективних напрямів удосконалення системи сімейного виховання учнів основної школи, оптимальних підходів до процесу формування сімейних цінностей у закладах загальної середньої освіти є малодослідженим та залишається актуальним на сьогодні.

Доктор педагогічних наук, доцент Воровка М.І.: Які саме в своєму дослідженні ви визначаєте критерії сформованості сімейних цінностей і чи будуть вони змінюватися протягом життя людини?

Георгадзе Т.О.: Дякую за запитання. Ми бачимо у багатьох дослідженнях таке явище, як багатокритерійність, тобто, дослідники вказують не менше, ніж три критерії із відповідними показниками. У теорії виховання панує думка про те, що для виявлення критеріїв та показників, характеристики сформованості вимірювання, слід зважати на вікові характеристики досліджуваних. На нашу думку, критерії сформованості сімейних цінностей є сталими для будь-якого віку, а змінюватися будуть лише результати. На основі наявних у педагогічній науці підходів до визначення критеріїв, характеристики їх показників, основними критеріями нами було виділено: когнітивно-мотиваційний, ціннісно-емоційний,

діяльнісний. Відповідно, за даними критеріями було сформовано показники когнітивно-мотиваційний характеризується через прояв мотивації до пізнання сім'ї, її типу, стилю спілкування, стилю відносин між її членами; мотив щодо пізнання сутності духовних і матеріальних сімейних цінностей; обізнаність про сімейні цінності та готовність враховувати їх у майбутньому житті. Ціннісно-емоційному критерію притаманні такі показники: позитивні установки до пізнання сімейних цінностей, відчуття емоційного благополуччя під час спілкування із членами сім'ї, чутливість щодо виявлення проблем у сім'ї. Діяльнісному критерію притаманні такі показники: вміння розпізнавати власну реакцію на конфлікти, які відбуваються між членами сім'ї, і, відповідно, реагувати на них; вміння турбуватись про себе і про членів власної сім'ї, допомагати їм та приносити радість; здатність до вияву активності у домогосподарських справах.

ВИСТУПИЛИ: науковий керівник здобувача к. пед. н., проф., директор ННІСПМО Федорова О. В., д. пед. н., проф. Москальова Л. Ю., к. пед. н., доц. Чорна В. В.

Після відповідей на запитання учасників фахового семінару було озвучено **відгук наукового керівника – кандидата педагогічних наук, професора, директора ННІСПМО Федорової О. В.**, з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Федоровою О. В. було зазначено, що здобувач в достатньому обсязі виконав освітню складову освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Науковим керівником було звернено увагу на актуальність теми дисертації, її наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Усі наукові результати дослідження є коректними, обґрунтованими та доведеними до програмних продуктів, які придатні для практичного застосування.

Москальова Л. Ю., доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи виступила з рецензією на дисертацію. Рецензентом було зазначено, що автором проведено ґрунтовне теоретичне та емпіричне дослідження обраної проблеми. Загальна структура дисертаційної роботи Т. О. Георгадзе характеризується логічністю й чіткістю змістовного наповнення розділів і підрозділів. Об'єкт, предмет і завдання дослідження логічно та структурно узгоджені відповідають визначеній автором меті. Кількісний і якісний аналіз отриманих даних здійснено кваліфіковано й коректно. Надійність і вірогідність отриманих наукових результатів підтверджується єдністю й логічністю всіх етапів дослідження, його організаційною цілісністю й чіткістю концептуальних засад, гармонійним поєднанням статистичних методів і способів їх якісної інтерпретації.

Чорна В. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти виступила з рецензією на дисертацію. Рецензентом було зазначено, що по кожному із поставлених завдань дисертантка отримала ствердні результати, достовірність яких підтверджена кількісним та якісним аналізом. Рукопис

дисертації чітко структурований, характеризується завершеністю тексту кожного з трьох розділів, належною мовностилістичною грамотністю, використанням для представлення одержаних результатів таблиць, доцільністю додатків, що додатково розкривають основний зміст роботи.

Відбулося обговорення дисертаційної роботи, у якому взяли участь присутні на засіданні. Вони у своїх виступах звернули увагу на відповідність представленої роботи вимогам, що пред'являються до дисертацій, вказали на досягнення мети дослідження та виконання завдань, окреслили ключові елементи наукової новизни, акцентували увагу на прикладних результатах, цілісності роботи.

Відбулося відкрите голосування по дисертаційній роботі.

У результаті обговорення дисертації Георгадзе Т. О. учасники фахового семінару відзначили актуальність теми, наукову новизну одержаних результатів, їх практичне значення та зробили такий висновок:

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Георгадзе Тетяни Олександрівни «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету.

Здобувачем переконливо обґрунтовано значення проблеми формування сімейних цінностей учнів основної школи, висвітлено зв'язок теми дисертації з дослідженнями українських та зарубіжних учених, завданнями державних та міжнародних нормативних актів.

Сьогодні перед людством стоїть особливе завдання виховання особистості зі сформованим світоглядом та міцною моральною позицією, яка здатна до самостійного та усвідомленого вибору. Тому сучасні зміни, що відбуваються в суспільстві, висувають принципово нові вимоги до розвитку підрастаючого покоління. Реалії сьогодення вимагають від особистості вміння швидко адаптуватися до різноманітних явищ соціального середовища, долати життєві труднощі, активізувати власний потенціал до самореалізації та самоствердження в різних сферах людської життєдіяльності.

Процес становлення сучасного суспільства потребує відродження духовного стану нації, утвердження загальнолюдських, гуманістичних і національних цінностей шляхом оновлення системи шкільного виховання, технологій, форм і методів педагогічної діяльності. Про актуальність і важливість окресленого питання свідчать визначені стратегічні напрямки та положення розвитку освіти, що відображені у Конвенції ООН про права дитини, Європейській конвенції про

здійснення прав дітей, Сімейному кодексі України, Законах України «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», «Про освіту», а також Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021-2023 роки» та ін. Сім'я як суспільна інституція в основному здатна витримати кризові процеси та негативні перенавантаження, забезпечуючи при цьому психологічну і духовну підтримку у вихованні дитини, передачу гуманістичних і родинних цінностей, традицій і загальнолюдських норм моралі. Проблема сімейних відносин перебувала в полі зору вчених у різні часи, зокрема в дослідженнях І.Д. Бега, І.А. Зязюна, Р.П. Скульського, М.І. Шкіля та ін., технології виховання розроблено у роботах таких вчених, як Ю.П. Азарова, І.П. Підласного, Т.Я. Василенка, Я.І. Бурлака та ін., питання формування сімейних цінностей висвітлено у роботах Л.В. Повалія, О.Л. Хромова, В.Г. Постового, А.В. Барила, Г.К. Селевка та ін. Окрім, вивчення питання цінностей подружжя вивчали Л. П. Журавльова, Л. В. Ткачук та ін.

Проблеми виховання готовності молоді до життя у шлюбі висвітлені в наукових роботах Н.Є. Гусака (підготовка сучасної молоді до конструктивних сімейних стосунків); Т. Демидова (основні механізми формування уявлень про майбутнє сімейне життя); А. Денисенко (вивчення психологічних принципів шлюбних відносин); В. Кравця (теорія і практика дошлюбної підготовки молоді), Л. Канішевська, Л. Єрьоміна (питання формування сімейних цінностей у старшокласників шкіл-інтернатів) О. Гирили (система ціннісних координат у вихованні майбутнього сім'янина), М. Клінцова (ціннісні основи сучасної української сім'ї) та ін. Для формування сімейних цінностей, зокрема, для учнів 8-9 класів розроблено програму та методичні рекомендації (О. Барліт, О. Мельник, І. Назаренко, В. Пріт та ін.). Отже, аналіз теорії та практики досліджуваної проблеми дозволив виявити суперечності між: значущістю формування сімейних цінностей в учнів основної школи та недостатньою увагою до цих питань у спільній виховній діяльності сім'ї та школи; істотними можливостями, що мають бути закладеними організаційно-педагогічними умовами під час формування сімейних цінностей у закладах загальної середньої освіти.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, затвердженої вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, «Соціокультурний розвиток особистості засобами дидактичного дизайну» (№0121U108570) і кафедри педагогіки і педагогічної майстерності, затвердженої вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, «Підготовка майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій» (державний реєстраційний номер №0120U101660). Дослідження виконано в рамках наукової роботи молодих вчених, що виконувалася за рахунок коштів державного бюджету: «Розробка методології психолого-педагогічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими потребами» № держреєстрації: 0119U002003.

Формулювання наукового завдання, нове виконання якого містить дисертація.

Мета дослідження теоретично обґрунтувати, розробити та експериментально перевірити організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи.

Відповідно до мети дослідження визначено його **завдання**:

1. Здійснити теоретичний аналіз наукових досліджень у контексті вирішення проблеми формування сімейних цінностей особистості, виявити основні методологічні підходи для вирішення даної проблеми.

2. Теоретично обґрунтувати зміст і структуру формування сімейних цінностей в учнів основної школи.

3. Визначити критерії, показники та рівні сформованості сімейних цінностей в учнів основної школи.

4. Обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність організаційно-педагогічних умов, спрямованих на формування сімейних цінностей в учнів основної школи.

Об'єкт дослідження – процес формування сімейних цінностей в учнів основної школи.

Предмет дослідження – зміст, форми та методи формування сімейних цінностей в навчально-виховному процесі, в учнів основної школи.

Методи дослідження: *теоретичні* : загальнонаукові (теоретичний аналіз наукової літератури з теми дослідження – для з'ясування основних підходів до вирішення проблеми дослідження, виявлення сучасного стану сформованості сімейних цінностей у учнів основної школи; аналіз і синтез, індукція і дедукція, узагальнення – для вивчення принципів, форм, методів і прийомів у процесі формування сімейних цінностей в учнів основної школи, вивчення можливостей закладу загальної середньої освіти для роботи із підвищення рівня сформованості сімейних цінностей у підлітків) та *емпіричні* (анкетування, бесіди, спостереження, тестування учнів основної школи, опитування, бесіди із батьками учнів з метою дослідження рівня сформованості сімейних цінностей); констатувальний та формувальний експеримент, що дозволили довести ефективність організаційно-педагогічних умов формування сімейних цінностей в учнів основної школи; *методи математичної статистики* (аналіз та узагальнення отриманих результатів експериментів).

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Автором проведено ґрунтовне теоретичне та емпіричне дослідження обраної проблеми. Високий рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених із порушеної в дисертації проблеми засвідчується вичерпним аналізом педагогічної, психологічної, філософської та соціологічної літератури.

Кількісний і якісний аналіз отриманих даних здійснено кваліфіковано й коректно. Надійність і вірогідність отриманих наукових результатів підтверджується єдністю й логічністю всіх етапів дослідження, його організаційною цілісністю й чіткістю концептуальних засад, гармонійним поєднанням статистичних методів і способів їх якісної інтерпретації.

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає в тому, що: *вперше* теоретично обґрунтовано й експериментально досліджено

організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи; *уточнено* сутність поняття «формування сімейних цінностей в учнів основної школи»; *схарактеризовано* рівні, критерії, показники сформованості сімейних цінностей в учнів основної школи закладів загальної середньої освіти; *подальшого розвитку* набула теорія виховання цінностей в учнів закладів загальної середньої освіти.

Практичне значення дослідження полягає у розробленні і впровадженні організаційно-педагогічних умов формування сімейних цінностей в учнів основної школи у закладах загальної середньої освіти; програми «Вчимося бути сім'єю» для учнів основної школи. Результати теоретичних пошуків та експериментальних досліджень можуть бути використані батьками, вчителями закладів загальної середньої освіти, педагогами-організаторами, психологами, соціальними педагогами, керівниками гуртків, факультативів, творчих об'єднань.

Використання результатів роботи.

Основні положення і результати дослідження впроваджено в освітній процес закладів середньої освіти: Мелітопольської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 22 Мелітопольської міської ради Запорізької області (довідка № 142 від 17.08.2021 р.), Комунального закладу «Харківської гімназії №169», Харківської міської ради Харківської області (довідка № 01-30/228 від 11.08.2021 р.), Вишгородській спеціалізованій школі «СУЗІР'Я», Вишгородської міської ради Київської області (довідка № 285/1 від 25.08.2021 р.), Комунального закладу «Навчально-виховний комплекс №2 (середня школа І–ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад) місто Покров Дніпропетровської області (довідка № 343 від 27.08.2021 р.).

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях і особистий внесок здобувача в публікації, виконані у співавторстві.

Основні положення дисертації висвітлено у 15 публікаціях, (з них 1 – у співавторстві), у тому числі у 6-ти статтях, з яких 5 – у провідних наукових фахових виданнях України та 1 – у зарубіжному науковому періодичному виданні, 9 тезах, опублікованих у матеріалах науково-практичних конференцій.

Особистий внесок. Всі наукові результати, викладені в роботі, одержано автором самостійно. Ідеї та думки, що належать співавтору статті, у роботі не використовувались. В публікації, підготовленій у співавторстві з О. Федоровою, здобувачем проаналізовано теоретичні аспекти формування сімейних цінностей в учнів основної шкільної ланки.

Опубліковані праці не є тотожними за змістом та висвітлюють окремі аспекти й результати дослідження.

Результати дисертації опубліковано в повному обсязі.

Наукові праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Георгадзе Т.О. Проблема виміру цінностей сімейного життя в учнівської молоді загальноосвітніх навчальних закладах: теоретико-методичні аспекти. *Науковий вісник мелітопольського державного педагогічно університету. Серія: педагогіка.* – Вип. № 2 (19) – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В. 2017, С. 197-202.

2. Георгадзе Т.О. Сім'я як джерело захисту і впливу на формування сімейних цінностей сучасної української молоді. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 Педагогічні науки: реалії та перспективи Випуск 61: збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 374 с. – С. 45-48.*

3. Федорова О.В., Георгадзе Т.О. (2018) Формування християнських сімейних цінностей в учнів основної школи. *Науковий вісник мелітопольського державного педагогічно університету. Серія: педагогіка. – Вип. № 2 (21) – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В. 2018, С. 45-50.*

4. Георгадзе Т.О. (2019) Функціонування сім'ї в умовах української соціальної політики. *Молодь і ринок № 1 (168) січень 2019 – ДДПУ імені Івана Франка, 2019. – 157 с. – С. 125-129.*

5. Георгадзе Т.О. (2019) Аналіз понятійного апарату з проблеми формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку. *«Інноваційна педагогіка». Випуск 19 Том 1: збірник наукових праць / ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновації». – Одеса, – 2019. – 173 с. – С.156-159.*

6. Tetiana, Neorhadze (2020) Family as an institute of upbringing. *European Journal of Humanities and Social Sciences. – 2020. – №. 2. – С. 87-90.*

Опубліковані праці апробаційного характеру:

1. Георгадзе Т. Роль християнської культури у формуванні сімейних цінностей сучасної молоді. *Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів і молодих учених до 95-річчя Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (8 грудня 2017 р.). – Мелітополь: Видавництво МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2017. – С. 73-74.*

2. Георгадзе Т.О. Педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. *Сучасні проблеми та перспективи розвитку психології і педагогіки: Матеріали міжнародної наукової конференції, м. Київ, 1-2 грудня 2017 р. – К.: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2017. – С. 59-62.*

3. Георгадзе Т.О. Вплив християнської культури на формування сімейних цінностей. *Етика релігій і конфесійне цілісне розмаїття: Матеріали І Всеукраїнського форуму-презентації, Мелітополь, 17-18 травня 2018 р. – Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. – С. 39-42*

4. Георгадзе Т.О. Формування сімейних цінностей в рамках становлення нової української школи. *Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації концепції нової української школи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (14-16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упор. Дубяга С.М., Чорна В.В., Яковенко І.О. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. – 245 с. – С. 61-64.*

5. Георгадзе Т.О. Виховний потенціал сім'ї. *Особистість, сім'я і суспільство: питання педагогіки та психології: Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 23-24*

листопада 2018 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2018. – Ч. 2. – 120 с. – С. 45-47

6. Георгадзе Т.О. Традиційна сім'я та її роль в сучасному українському суспільстві. «*Science, research, development. Pedagogy*»: Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej NaukowoPraktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii. (30.12.2018) - Warszawa, 2018. - 88 str Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour» С. 27-29

7. Георгадзе Т.О. Процес формування світобачення школяра. *Сучасна наука: тенденції та перспективи*: Матеріали Всеукраїнської Internet-конференції, Мелітополь, 23-24 жовтня 2019, С. 30-33.

8. Георгадзе Т. О. Життєва цінність любов. International scientific and practical conference. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka wydanie specjalne*. (30.03.2020-31.03.2020), Krakow ,Warszawa, Poland; – 2020. – С. 93-94.

9. Георгадзе Т.О. Сформованість сімейних цінностей в учнів основної школи. *Європейські цінності в українській освіті: виклики та перспективи*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 28-29 травня 2021 року) / за ред. О. Тупахіної. – Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. -182 с. – С. 44-46.

У тексті дисертації не виявлено запозичень без посилання на джерело. Дисертаційна робота відповідає принципам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації.

Основні положення дисертації обговорювалися на засіданнях кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (2017–2021 рр.). Результати дисертаційного дослідження висвітлювалися на наукових конференціях: міжнародній науковій конференції «Сучасні проблеми та перспективи розвитку психології і педагогіки» (м. Київ, 2017 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Особистість, сім'я і суспільство: питання педагогіки та психології» (м. Львів, 2018 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Science, research, development. Pedagogy» (м. Белград, м. Варшава, 2018 р.); міжнародній науково-практичній конференції «Science, research, development. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka» (м. Краків, м. Варшава, 2020 р.); міжнародній науково-практичній конференції «European values in ukrainian education: challenges and frontiers» (м. Запоріжжя, 2021 р.); всеукраїнській науково-практичній конференції студентів і молодих учених до 95-річчя Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького «Роль освіти у формуванні життєвих цінностей молоді» (м. Мелітополь, 2017 р.); I всеукраїнському форум-презентації «Етика релігій і конфесійне цілісне розмаїття» (м. Мелітополь, 2018 р.); всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації концепції нової української школи» м. Мелітополь, 2018 р.); всеукраїнській Internet-конференції «Сучасна наука: тенденції та перспективи» м. Мелітополь, 2019р.).

Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація виконана грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі (точність, логічність, лаконічність, зрозумілість, зв'язаність, цілісність, завершеність). Рукопис дисертації чітко структурований, характеризується завершеністю тексту кожного з трьох розділів, належною мовностилістичною грамотністю. Матеріали дисертації оформлено відповідно до вимог до текстів наукового характеру.

Відповідність змісту дисертації спеціальності з тієї галузі знань, з якої вона подається до захисту.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленої кваліфікованої наукової праці на правах рукопису та виконано здобувачем особисто. Дисертація містить наукові положення й нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для галузі 01 Освіта/Педагогіка. Дисертаційна робота Георгадзе Т. О. відповідає вимогам п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167.

Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертація Георгадзе Т. О. є науковим дослідженням з актуальних питань, характеризується єдністю змісту і засвідчує особистий істотний внесок здобувача в розвиток педагогічної науки. За постановкою проблеми, змістом, науковим рівнем, можливістю практичного використання у позакласній виховній роботі закладів середньої освіти, а також новизною отриманих результатів дисертаційна робота здобувача відповідає вимогам, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня PhD.

З урахуванням викладеного, кафедра педагогіки і педагогічної майстерності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького рекомендує завершене самостійне дослідження Георгадзе Тетяни Олександрівни на тему: «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи» до подання та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування: «за» – 8, «проти» – 0, «утримались» – 0.

УХВАЛИЛИ:

1. За результатами голосування, рекомендувати дисертаційну роботу Георгадзе Тетяни Олександрівни на тему: «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

2. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Георгадзе Тетяни Олександрівни «Організаційно-педагогічні умови формування сімейних цінностей в учнів основної школи», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
кафедри дошкільної освіти і
соціальної роботи Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Л. Ю. Москальова

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової освіти
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

В. В. Чорна

Завідувач кафедри:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Ю. І. Єрмак

Голова фахового семінару:

доктор педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

М. І. Воровка

Секретар фахового семінару:

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки і
педагогічної майстерності
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

О. В. Бунчук

Підпис *Монахова О.В.* Засвідчує
Єрмак Ю. І., Воробець М. І.
Начальник відділу кадрів Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Монахова О.В.
Монахова